

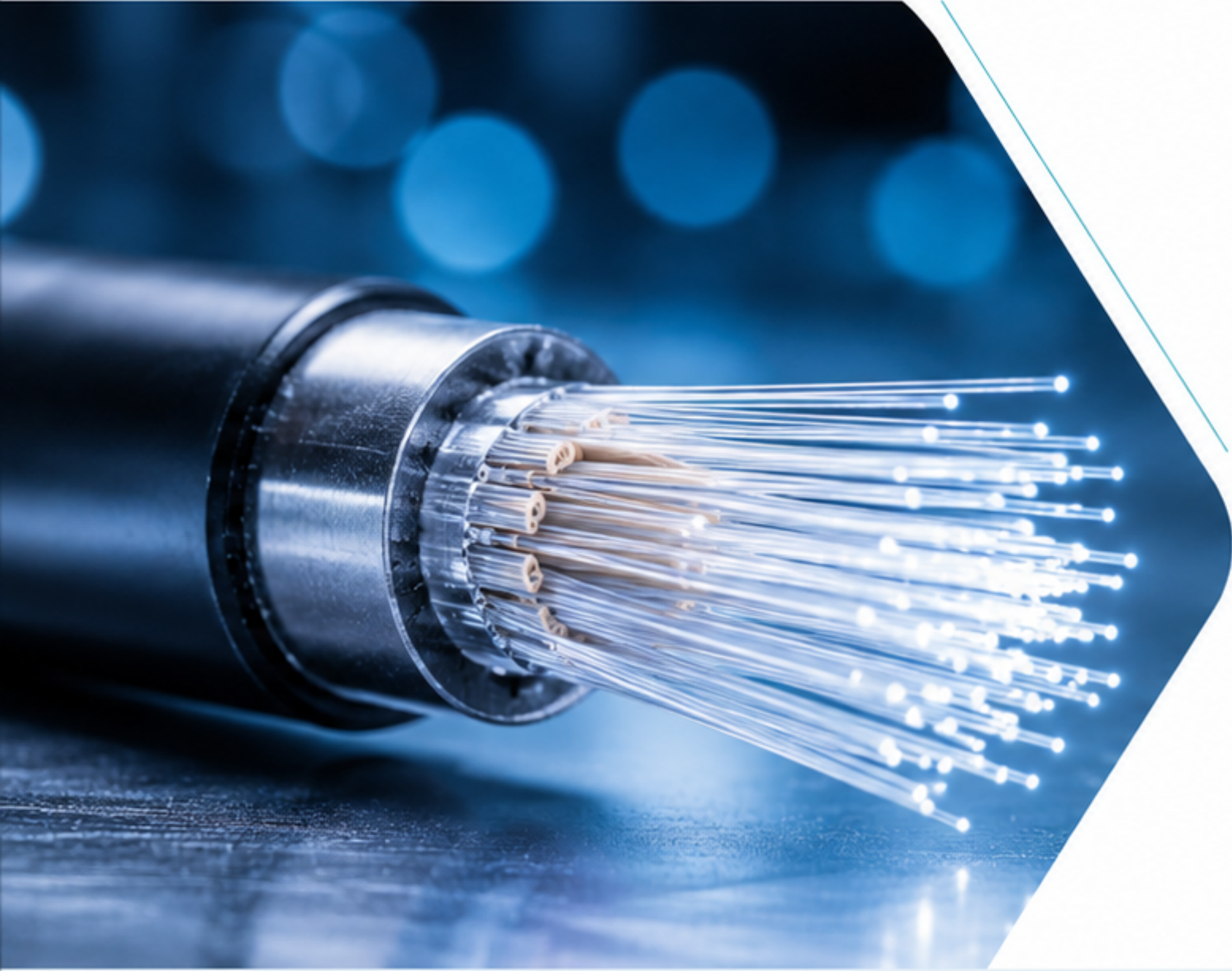
ŚWIATŁOWODY

---

podstawowy podział
i najważniejsze pojęcia

wersja uproszczona – bez skomplikowanej fizyki

1. Co to jest światłowód?

Przewód z przezroczystego rdzenia i płaszczu, który przesyła dane za pomocą światła.

- ✓ nośnikiem informacji jest światło
- ✓ bardzo duża przepustowość
- ✓ małe tłumienie na długich odcinkach
- ✓ odporność na zakłócenia elektromagnetyczne
- ✓ wymaga właściwego doboru włókna, modułu i długości fali

W praktyce dobieramy razem: **włókno** + **moduł optyczny** + **długość fali**.

2. Podstawowy podział

Najważniejszy podział: wielomodowe (MM) i jednomodowe (SM).

Wielomodowy – MM

- ✓ większy rdzeń: 50 lub 62,5 μm
- ✓ światło biegnie wieloma torami (modami)
- ✓ tańsze moduły, częste w sieciach LAN
- ✓ typowe długości: raczej krótsze

Jednomodowy – SM

- ✓ mały rdzeń: ok. 9 μm
- ✓ w praktyce jeden mod przestrzenny
- ✓ typowy do długich odległości
- ✓ zwykle pracuje przy 1310 i 1550 nm

Najważniejsza różnica: MM jest wygodny na krótsze odcinki, a SM wybieramy do dłuższych tras i większego zapasu.

3. Wielomodowe: OM1, OM2, OM3, OM4, OM5

OM oznacza klasę włókna wielomodowego.

Im wyższa klasa, tym zwykle lepsza praca przy szybkiej transmisji.

Klasa	Rdzeń/płaszcz	Typowy kolor	Uwagi
OM1	62,5/125 μm	● pomarańczowy	starsze instalacje
OM2	50/125 μm	● pomarańczowy	starsze / proste sieci
OM3	50/125 μm	● aqua	szybki Ethernet, popularny
OM4	50/125 μm	● aqua	większy zapas i dłuższe odcinki
OM5	50/125 μm	● limonkowy	szerokopasmowy MM

- ✓ w MM najczęściej spotykamy 850 nm
- ✓ 1310 nm też występuje, zwłaszcza w starszych lub wolniejszych systemach
- ✓ przy multimodzie zasięg silnie zależy od szybkości transmisji

4. Jednomodowe: OS1 i OS2

OS to klasy włókien jednomodowych – wybierane głównie tam, gdzie liczy się zasięg i zapas na przyszłość.

OS1

- ✓ starsze instalacje wewnętrzne
- ✓ jednomodowe włókno do krótszych tras niż OS2
- ✓ dziś spotykane rzadziej

OS2

- ✓ najczęstszy wybór do nowych instalacji
- ✓ długie trasy i duży zapas
- ✓ współpraca z 1310 i 1550 nm

1310 nm nie oznacza automatycznie jednomodu – ta długość fali występuje także w niektórych systemach **MM** – ale w praktyce nowoczesne łącza **SM** bardzo często pracują przy **1310** lub **1550 nm**.

5. Najczęstsze długości fali

Najczęściej spotkasz 850 nm, 1310 nm i 1550 nm – ale każda z nich ma trochę inne zastosowanie.

850 nm

- ✓ głównie wielomod
- ✓ typowe sieci LAN
- ✓ zwykle setki metrów

1310 nm

- ✓ bardzo częste w jednomodzie
- ✓ występuje też w wielomodzie
- ✓ w MM przy mniejszych prędkościach nawet do ok. 2 km

1550 nm

- ✓ prawie wyłącznie jednomod
- ✓ małe tłumienie
- ✓ bardzo długie trasy

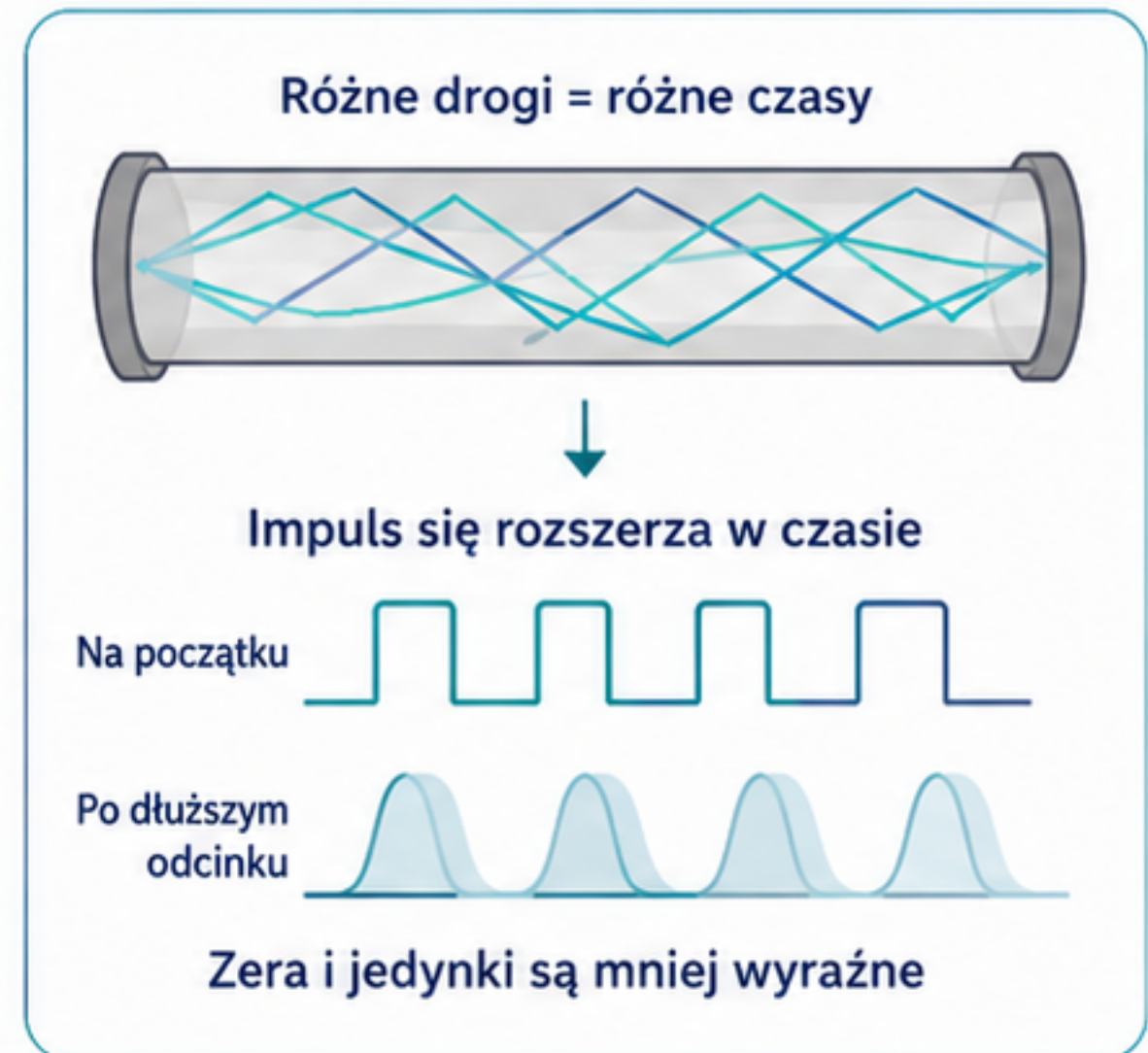
W MM 850 nm jest najczęstsze przy szybkich sieciach, a 1310 nm pojawia się także w starszych i wolniejszych systemach. Zasięg zawsze zależy od włókna, modułu i szybkości transmisji.

6. Dlaczego wielomod ma krótszy zasięg?

W światłowodzie wielomodowym sygnał z czasem się "rozmywa" – dlatego rośnie ograniczenie długości i szybkości.

- ✓ w MM światło biegnie wieloma drogami
- ✓ każda droga ma trochę inny czas dotarcia
- ✓ impuls rozszerza się w czasie (dyspersja modalna)
- ✓ po dłuższym odcinku zera i jedynki są mniej wyraźne
- ✓ im wyższa szybkość transmisji, tym krótszy dopuszczalny odcinek

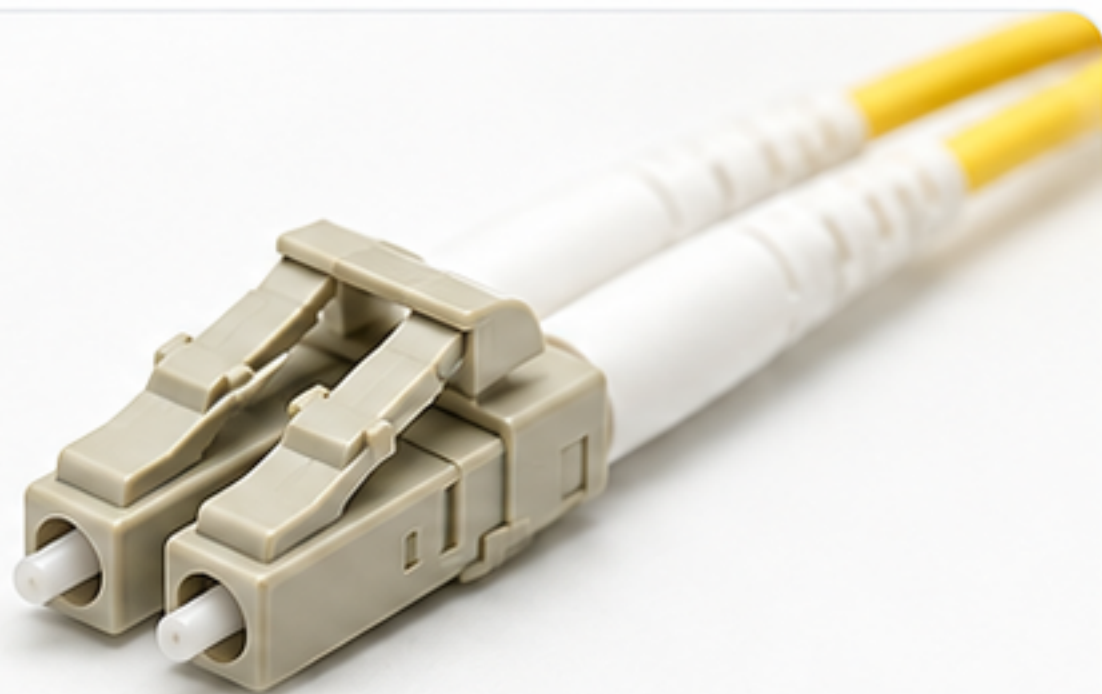

To dlatego multimod świetnie sprawdza się **w budynku lub kampusie**, ale **na długie trasy** zwykle wybiera się jednomod.

6. Podstawowe złącza: LC, SC i ST

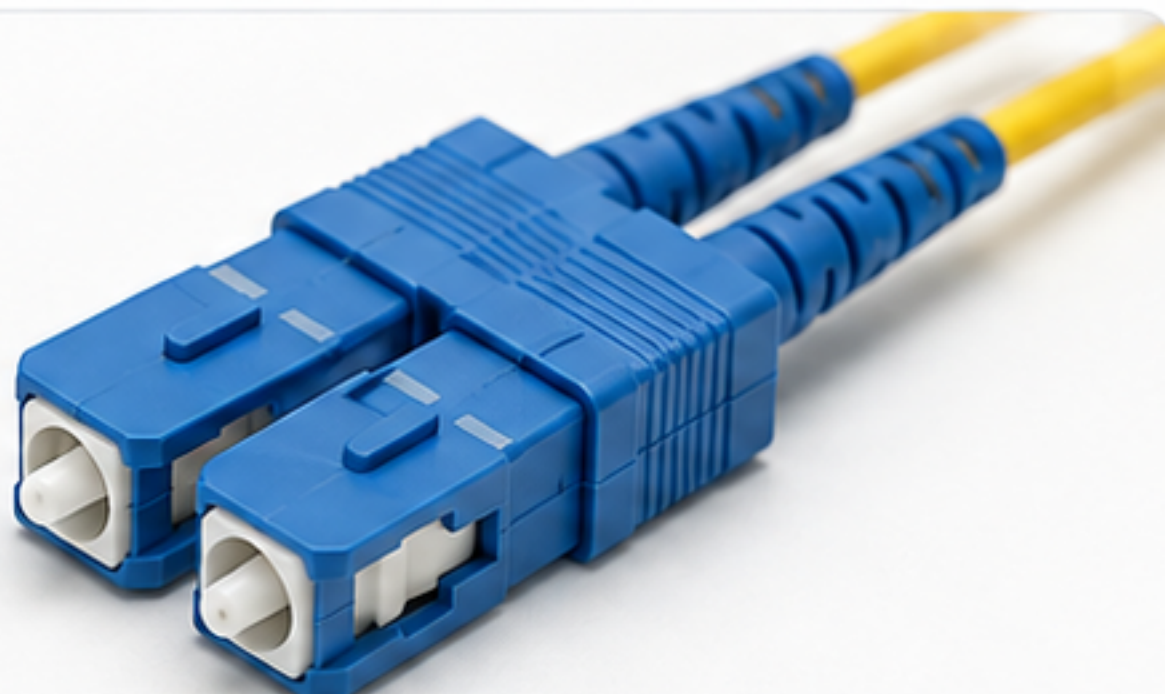
Najczęściej spotykane złącza światłowodowe i prosty sposób ich zapamiętania.

LC

Lucent Connector
małe złącze Lucent

- ✓ małe, bardzo popularne
- ✓ często w modułach SFP
- ✓ mały zatrzask

SC

Subscriber Connector
złącze abonenckie / kwadratowe

- ✓ większe od LC
- ✓ proste wkładanie push-pull
- ✓ częste w patchpanelach

ST

Straight Tip
prosta końcówka / mocowanie obrotowe

- ✓ okrągłe, metalowe
- ✓ wkładasz i lekko przekręcasz
- ✓ spotykane w starszych instalacjach

Jak zapamiętać? **LC** = małe i nowoczesne, **SC** = większe i kwadratowe, **ST** = okrągłe i przekręcane.

8. Podstawy SFP – popularne wkładki Cisco i FS.com

SFP (Small Form-factor Pluggable) to mała, wymienna wkładka nadawczo-odbiorcza. Dobiera się ją do prędkości, rodzaju włókna i długości fali.

Wkładki Cisco	Prędkość	Włókno	Długość fali	Typowy zasięg	Uwagi
GLC-FE-100FX	100 Mb/s	MMF 50/125 lub 62,5/125 μm	1310 nm	do 2 km	100BASE-FX; Fast Ethernet
GLC-GE-100FX	100 Mb/s	MMF 50/125 lub 62,5/125 μm	1310 nm	do 2 km	100BASE-FX do wybranych portów GE
GLC-SX-MMD	1 Gb/s	MMF 50/125 lub 62,5/125 μm	850 nm	220–550 m; do 1 km na OM3/OM4/OM5	najpopularniejsza 1G do wielomodu
GLC-LH-SMD	1 Gb/s	SMF 9/125 μm	1310 nm	do 10 km	1G do jednomodu
GLC-FE-100LX	100 Mb/s	SMF 9/125 μm	1310 nm	do 10 km	100BASE-LX10; jednomod

Wkładki FS.com	Prędkość	Włókno	Długość fali	Typowy zasięg	Uwagi
SFP-100FX	100 Mb/s	MMF 50/125 lub 62,5/125 μm	1310 nm	do 2 km	odpowiednik 100FX
SFP-GE-FX	100 Mb/s	MMF 50/125 lub 62,5/125 μm	1310 nm	do 2 km	wariant do portów GE zgodnych z 100FX
SFP-1G-SX	1 Gb/s	MMF 50/125 lub 62,5/125 μm	850 nm	220–550 m; do 1 km na OM3/OM4/OM5	popularny 1G multimode
SFP-1G-LX	1 Gb/s	SMF 9/125 μm	1310 nm	do 10 km	popularny 1G singlemode

Uwaga: nie każdy router lub switch Cisco wspiera każdą wkładkę SFP.
Zawsze sprawdzaj zgodność dla konkretnego modelu urządzenia i wersji IOS / IOS XE.

Najprościej: FX = 100 Mb/s / zwykle MM 1310 nm, SX = 1 Gb/s / MM 850 nm, LX/LH = 1 Gb/s / SM 1310 nm.

9. Ważne uwagi o SFP

Wkładki SFP działają w różnych prędkościach i nie mają prostego dopasowania automatycznego. Nie mieszaj wkładek i portów 100 Mb/s, 1 Gb/s oraz 10 Gb/s przypadkowo.

FE SFP

100 Mb/s

np. GLC-FE-100FX, GLC-GE-100FX

SFP 1G

1 Gb/s

np. GLC-SX-MMD, GLC-LH-SMD

SFP+

10 Gb/s

np. SR / LR

W przeciwieństwie do RJ-45 nie ma tu prostego „auto ustawienia prędkości”. Wkładka, port i druga strona muszą być dobrane zgodnie.

Albo 100 Mb/s, albo 1 Gb/s, albo 10 Gb/s — nie mieszamy tego przypadkowo.

Kompatybilność Cisco

- nie każdy router lub switch wspiera każdą wkładkę
- zawsze sprawdź compatibility matrix dla konkretnego modelu
- sprawdź support list i wersję IOS / IOS XE dla danej platformy

Polecenia spotykane na części platform

```
service unsupported-transceiver  
no errdisable detect cause gbic-invalid
```


Nie każda platforma je obsługuje i używasz ich na własną odpowiedzialność.

Ważna uwaga praktyczna

Jeśli włożysz nieodpowiednią wkładkę i platforma nie ma / nie używa no errdisable detect cause gbic-invalid, port może wymagać wyłączenia i ponownego włączenia (shutdown / no shutdown), a czasem restartu routera lub switcha.

Przydatne polecenia diagnostyczne:

show inventory

show interfaces transceiver detail

Slajd 10/12

10. Złącza jednomodowe: APC i UPC

Dwa podobne złącza, ale nie należy ich łączyć bezpośrednio.

UPC

Ultra Physical Contact

- najczęściej kolor: niebieski
- prosty szlif czopa ferruli
- małe odbicia, ale większe niż APC
- typowe w wielu standardowych połączeniach SM

CZOŁO FERRULI – UPC

Widok z boku

czoko ferruli
proste

Widok z przodu

APC

Angled Physical Contact

- najczęściej kolor: zielony
- szlif pod kątem ok. 8°
- bardzo małe odbicia wsteczne
- częste w systemach wymagających małych odbić

CZOŁO FERRULI – APC

Widok z boku

ok. 8°
czoko ferruli
pod kątem ok. 8°

Widok z przodu

UPC ↔ UPC

✓ poprawnie

APC ↔ APC

✓ poprawnie

UPC ↔ APC

✗ nie łączyć
bezpośrednio

Dlaczego nie łączyć?

- różny kształt czopa ferruli
- gorszy styk mechaniczny
- większe tłumienie i większe odbicia
- połączenie może działać źle albo niestabilnie

Jak zapamiętać? Zielony = APC = kątowny. Niebieski = UPC = prosty. W jednomodzie łączymy tylko ten sam typ z tym samym

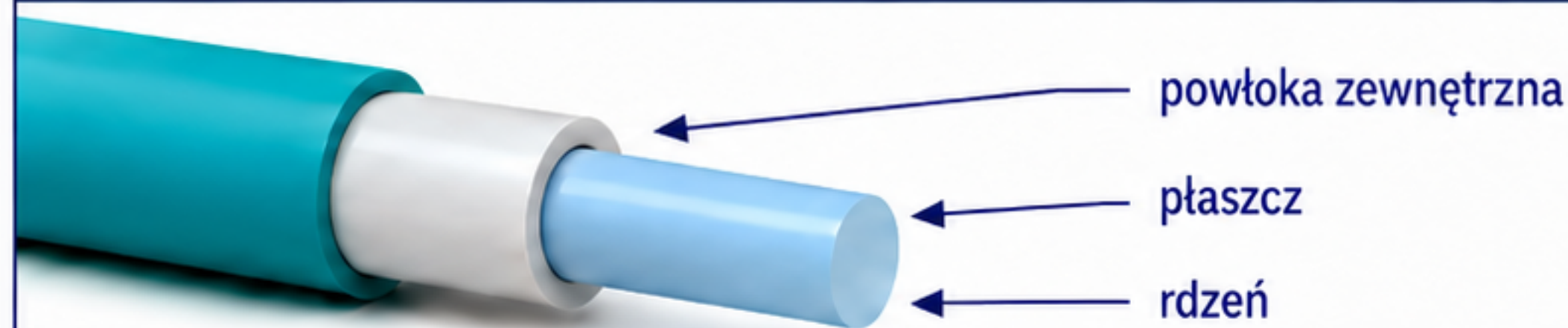
Slajd 11/12

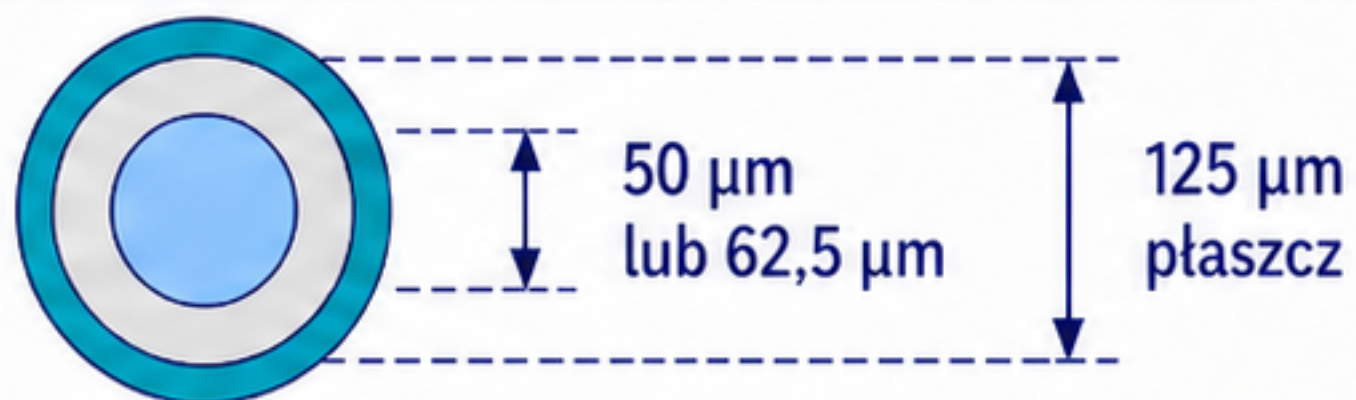
12. Wielomod i jednomod – budowa i różnice

Porównanie budowy włókna, sposobu propagacji światła i typowych zastosowań.

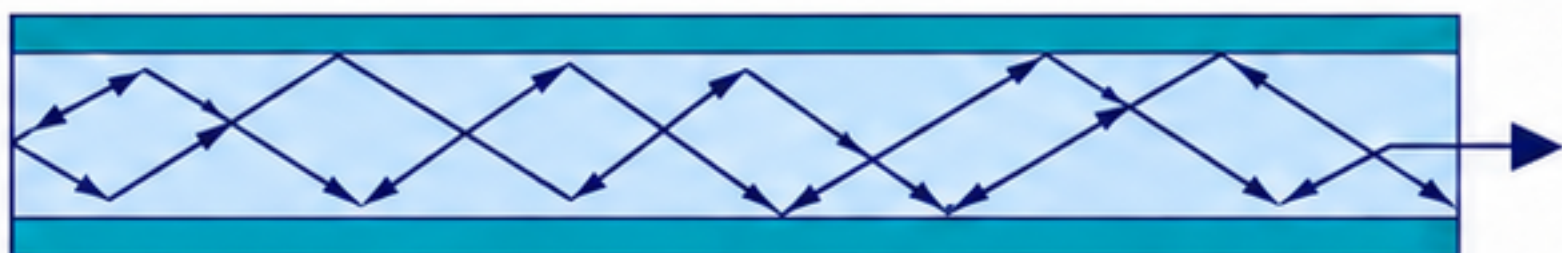
Wielomodowy (MM)

Przekrój poprzeczny

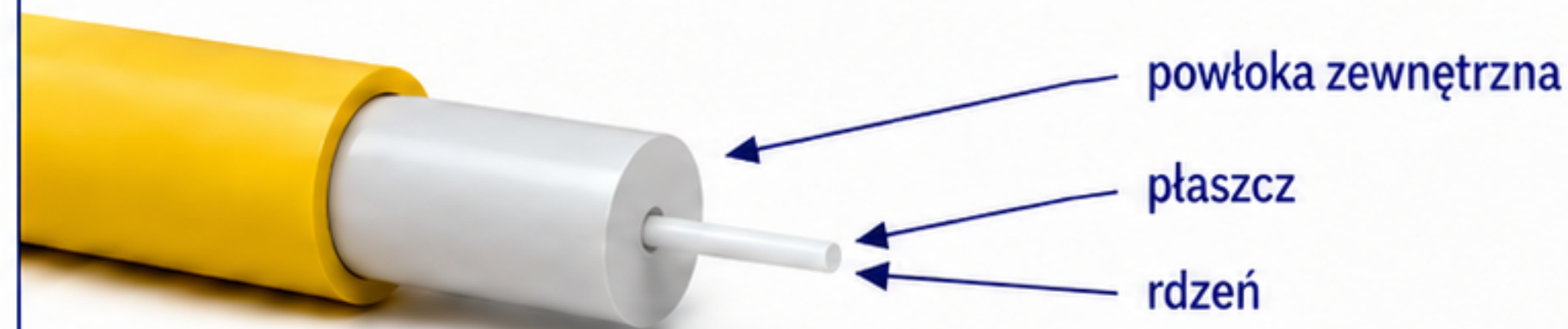

Propagacja światła

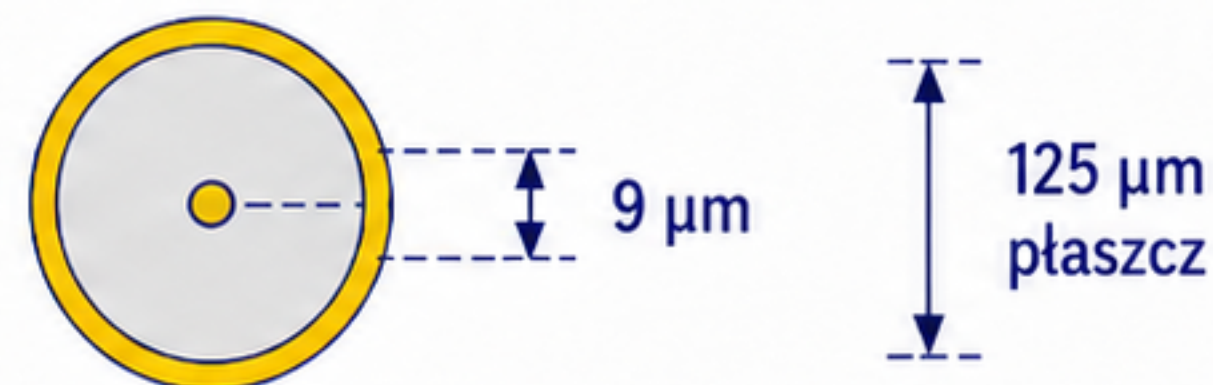

- grubszy rdzeń
- zwykle 850 nm, czasem 1310 nm
- krótsze odległości
- częste w LAN i serwerowniach
- większa dyspersja modalna

Jednomodowy (SM)

Przekrój poprzeczny

Propagacja światła

- cienki rdzeń
- najczęściej 1310 nm i 1550 nm
- długie trasy i większy zapas
- mniejsza dyspersja modalna
- typowy wybór do dłuższych łączy

Jak zapamiętać?

MM = grubszy rdzeń i krótsze trasy.

SM = cienki rdzeń i długie trasy